

MŪSU PASTOGĖ

1

XXIX—ji metai

Lithuanian Australian Weekly "Our Haven"
Registered for posting as a newspaper category B

Kaina/Price 50 c.

6.3.1978 Nr. 9 (1523)

VLIK'O veikloj

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO 1978-TUOSIUOSE METUOSE NUMATOMI DARBAI

VLIKas, - atstovaudamas lietuvių tautos valstybinės nepriklausomybės valiai, kalbėdamas Sovietų Sąjungos sukaustytos tautos vardu tarptautiniuose forumuose, reikalaujamas lietuvių tautai apsisprendimo teisės vykdymo ir būdamas vienas iš Lietuvos valstybingumo ramsčių, - stengsis ir šiais metais tinkamai atlikti savo pareigas. Memorandumais ir raštais gins lietuvių tautos teises, kur tik jos bus pažeidinėjamos, derins mūsų veiksmų veiklą, remis mokslininkų ir kultūrininkų darbus, padės jaunimui.

VLIKas ir šiais metais tęs šešiomis kalbomis - lietuvių, anglų, prancūzų, italų, portugalų ir ispanų - Eltos Informacijų biuletenių leidimą. Juose - ypatingai svetimomis kalbomis - bus skelbiami įvairūs dokumentai, byloja apie mūsų tautos laisvės ryžtą, apie jai daromas okupanto skriaudas ir apie mums draugiškų kraštų prielankumą.

Ir šiais metais tęs savo darbą Lietuvių Žmogaus Teisių Komisija, pirmininkaujama prof. Dr. D. Krivicko.

VLIKas rinks žinias apie pavergtą tautą, ją informuos apie dabartinius tarptautinius įvykius ir stengsis ap rūpinti Lietuvos valstybės istorine medžiaga (spaudiniais). VLIKo mintys ir informacija tautai perduodama radijo bangomis, nes tauta, ypatingai jos jauniausia karta, nori ir turi pažinti tikrą Lietuvos praeitį ir suprasti dabartį.

VLIKas tuoj išleis anglų ir kitomis svetimomis kalbomis leidinėlių apie Lietuvą. Šių metų pabaigoj išeis enciklopedinio pobūdžio knyga apie Lietuvą anglų kalba (ją baigia rašyti Mykolas Drunga). Prašytas Stepas Zodarskas suredaguoti Dr. J. Pajaujo knygą apie Sovietų Sąjungos okupacijas, o Algis Rukšėnas - Dr. D. Jasaičio knygą apie nacių okupacinį laikotarpį.

Iškilo reikalas painformuoti bolševikinės diktatūros pavergtą ir rusų tautą jos kalba, apie lietuvių tautos aspiracijas ir Lietuvos valstybės nusistatymą radijo bangomis ir spaudiniais. Ir šį darbą reikėtų atlikti dar šiais metais.

Nei VLIKo ir Tautos Fondo valdybų, nei tarybų nariai, nei Lithuanian Information Service bendradarbiai (kun. K. Pugevičius ir D. Kezienė) nėra atlyginami. Tačiau užmojai vistiek pareikalaus stambių išlaidų. Todėl VLIKas prašo išeivijos aukų Tautos Fondui šiais metais nesumažinti, bet dar padidinti, nes, Sovietų Sąjungos priespaudai kietėjant, reikalinga mūsų sustiprinta veikla užsieniuose. Todėl vien šiais metais reikės sutelkti Tautos Fondui daugiau 70.000 dolerių.

Kadangi okupacija Lietuvoje dar nesibaigia, taigi ir išsilaisvinimo darbas dar ilgesnį laiką užsities, - tai Tautos Fondas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veiklai užtikrinti prašo testamentinių palikimų.

Testamentuose užrašoma Lithuanian National Foundation, Inc. (Tautos Fondas). Certification No. 17337 State of New York. Adresas: 29 West 57th Street, New York, NY 10019. Telefonas 212-752-0099. B.B. (Elta)

Ivykiai

Imigracijos ministerija ruošiasi išleisti įvairių tautų pasakų rinkinį vaikams. Ministerijos raštu buvo kreipiamasi į etninių bendruomenių vadovybes parinkti bent vieną tai tautybei būdingą ir labiausiai paplitusią pasaką ir ją originalo ir anglų kalba prisiųsti Imigracijos Departamentui. Kiek teko patirti, šiuo reikalu rūpintis iš lietuvių pusės pavesta p. Avai Saudargienei.

Tokia pasakų knyga numatoma išleisti pagal apimtį keliais tomiais originalia ir anglų kalba. Spėjama, tokių pasakų gali susidaryti virš 100 įskaitant ir Australijos aborigėnų pasakas.

Algimanto Mackaus Fondas Čikagoje išleido jau mums pažįstamo poeto Tomo Venclovo poezijos knygą "98 eilėraščių". Tai pirmoji jo poezijos knyga Vakaruose. Poetas peritų metų pabaigoje lankėsi Australijoje kaip Lietuvos disidentas, skaitė paskaitų ir poroje vietų savo poezijos. Šioje knygoje sutelkta jo

ALB Krašto Valdybos pirmininko išvyka Adelaidėje

Vos tik nusivaleš kelionės dulkes Australijos Liet. B-nės Krašto Valdybos pirmininkas prof. A. Kabaila su ponija jau penktadienį, vasario 10 d., sušaukė vietos Krašto Tarybos narius ir organizacijų atstovus į Liet. Namus informaciniam susirinkimui. Pirmiausia buvo painformuota, kad būsimoji Krašto Valdyba turės būti sudaryta iš adelaidiškų. Profesorius savo įpėdiniu numato dabartinį Adelaidės apylinkės pirmą ir buvusį Krašto Valdybos p-ką p. V. Neverauską. Jis turės pakankamai laiko susidaryti sau bendradarbių štabą. Į paklausimą, kad sąsąsų su Mūsų Pastogės leidimo reorganizacija būtų labai tikslu, kad dabartinė Krašto Valdyba pasiliktų dar dvejim metams, kol visas persiorganizavimo darbas bus įjęs į normalią vagą, buvo atsakyta:

a) Mūsų Pastogės įregistravimas kaip teisinio asmens N.S.W. valstijos istaigose pilnai atliktas. Mūsų Pastogei leisti ir administruoti įsteigta Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga. Jos įstatai atspausdinti knygelės forma anglų kalba ir išdalinti susirinkimo dalyviams.

b) Dabartinė Krašto Valdyba susto dirbti tik dvejus metus. Nė vienas valdybos narys nesutinka kadenciją pratęsti. Be to, ir pačiai bendruomenei sveikiau, kai ji reprezentuojamarotaciniu būdu. Adelaidė turinti pakankamai intelektualinių pajėgų, iš kurių galima lengvai sudaryti būsimą Krašto Valdybą.

Toliau sekė eilė paklausimų, į kuriuos atsakė išsamiai Krašto Valdybos pirmininkas. Stasys Urnevičius prašė panaudoti Krašto Valdybos autoritetą, kad A.L.F.A.S. nesiųstų bendruomenės lėšomis į sporto žaidynes Toronte Kanadoje "progrinių lietuvių", kurie nemoka lietuviškai

Prof. Dr. A. Kabaila
ALB Krašto Valdybos p-kas

ir kurių tariamai lietuviška kilmė tikrai abejotina. Prof. A. Kabaila paaiškino, kad tai esąs labai opus reikalas. Iki šiol nė viena Krašto Valdyba į sportininkų reikalus nesiikišo. Dabartinė Valdyba irgi nenori daryti intervencijos, nes tas gali padaryti daugiau blogo, negu gero.

Antruoju informaciniu dalyku ėjo grynai Mūsų Pastogės reikalai. Buvo paaiškinta, kad 25 metus Mūsų Pastogė važinėjo be licenzijos. Dabar tą licenziją ji gavo ir galės jaustis drąsiau. Nuogastavimas, kad ji galinti patekti į privačias rankas ir pamesti bendruomenės dvasią, neturi nė mažiausio pagrindo: kol veikia bendruomenė, tol eis ir Mūsų Pastogė. Čia pat profesorius kvietė Krašto Tarybos narius stoti į Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjungą imokant vienkartinį 25 dolerių mokestį. Vėliau patyriau, kad iš Adelaidės į Sąjungą įstojo 15 narių.

Šeštadienį, vasario 11 d. 9 val. ryto girdėjome prof. A. Kabailą per lietuvių radijo pusvalandį. Tos dienos popietė Lietuvių Namuose buvo pati įdomiausia. Gausus elitinės publikos būrys, kuriame matėsi Pietų Australijos opozicijos lyderis Dr. Tonkin, senatoriai ir parlamentarai, estų, latvių, ukrainiečių ir kitų pavergtų tautų organizacijų atstovai. Mažosios salės pasieniuose iš-

Nukelta į psl. 2

PABALTIEČIAI PAS MIN. PIRMININKĄ

Kovo 15 d. Australijos Ministeris Pirmininkas Malcolm Fraser Canberroje turės susitikimą su estų, latvių ir lietuvių bendruomenių vadovais iš Sydney, Adelaidės, Canberros ir Melbourne.

Melbournio lietuvių atstovai ir Pabaltiečių Tarybos nariai į susitikimą vyks visi savo lėšomis. Po susitikimo vakare tenai Bex viešbutyje bus priėmimas, kuriame dalyvaus daugumas parlamentarų ir spaudos atstovų. Numatoma, kad dalyvaus ir opozicijos vadai.

Manome, kad šis susitikimas yra svarbus politinis laimėjimas Estijos, Latvijos ir Lietuvos laisvės reikalui.

RADIJO LAIDOS LIETUVIŲ KALBA

AUSTRALIJOJE

SYDNEY Stotis 2EA: 800 kHz

Antradieniais 1.30 - 2 val. p.p.
Trečiadieniais 2 - 2.30 val. p.p.

MELBOURNE Stotis 3EA: 1120 kHz

Pirmadieniais 11 val. ryto
Penktadieniais 3 val. p.p.

CANBERRA Stotis 2XX: 1010 kHz

Ketvirtadieniais 8 - 8.30 val. vak.

ADELAIDE Stotis 5UV: 530 kHz

Šeštadieniais 9 val. ryto

VASARIO 16-OJI MUMS YRA TAUTINĖS GYVYBĖS ŠVENTĖ. ŠIA GYVYBE TIKĖJO MŪSŲ VEIKĖJAI IR KŪRĖJAI, DĖL JOS SI-BIRO KELIAIS ĖJO KNYGNEŠIAI, JĄ KRAUJU GYNĖ SAVANORIAI, KARIAI IR PARTIZANAI IR TIKĖ-JIMĄ PERDAVĖ MUMS: RANKŠ-LUOSTIN JAUSIU LIETUVA, TĖ-VYNE MŪSŲ - TU DIDVYRIŲ ŽE-MĖ, MES TAVI VAIKAI

Jaunimo problemos

Iš viso to, ką drauge su jaunimu arba jaunimo vardu esame padarę ar tebedarome, kitam atrodytų, kad iš tiesų jokių problemų su jaunimu neturime. Jaunimas gausiai stovyklauja, dar gausiau sportuoja, šoka tautinius šokių, masėmis suvažiuoja į jaunimo kongresus ir t.t. Sakytume, viskas yra geriau, negu gerai. Net ir vyresniosios kartos padėjimai dėl jaunimo atšakimo nuo lietuvių matant tokią plačią išvystytą veiklą lyg ir nustotų prasmės. Tačiau vis tiek yra kažkas ne taip, kaip turėtų būti - kažkur yra pastatyta butaforija, kurią vieni priima kaip tikrovę, gi kiti tai laiko paprasčiausiu burbulu. O kad su jaunimu yra problema ir net gana sunki, vis tik turime su tuo sutikti. Jaunimas pats neatrodo, kad tuo rūpintųsi. Greičiausia jam iš viso jokių problemų nėra, o jeigu tų problemų neturi, tai nėra ko ir sukli galvos. Vyresnieji pasigenda jaunimo aktyviame lietuviškame gyvenime, tačiau ko nors konkrečiau šia kryptimi imtis ir daryti niekas nesiskubina - užtenka tik padėjuoti, kad ne taip yra, kaip vyresnieji norėtų ar tikėtusi, ir tuo viskas pasibaigia.

Atrodė visoms problemoms galą padarys sutvėrtoji Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga su savo padaliniais atskirų kraštų bendruomenėse. Toji sąjunga tai jaunimo kongresų rezultatas. Va, turėsime Jaunimo Sąjungą, apimančią visus, ir tada nori nenori jaunimas neišvengiamai bus įsuktas į srautą, iš kurio niekur nepabėgsi, ir taip jaunimas bus apjungtas ir palenkta pozityviam tautiniam darbui. Tačiau pasirodo, į Jaunimo sąjungą viltys nepasiteisino. Net toje pačioje Šiaurės Amerikoje (turima galvoje JAV ir Kanada), kur ypač gausu lietuviško ir tautiniai sąmoningo jaunimo, entuziastų tai sąjungai pritrūko. Yra sudaryti atitinkami Jaunimo Sąjungos organai, kurie, deja, atramos ir užnugario pačiame jaunime ir neturi. Ten veikiančios stiprios ideologinės jaunimo organizacijos ir toliau tęsia savo veiklą be intencijos atiduoti savo aktyvą naujai fiktyvei organizacijai. O visas kitas jaunimas, kuris nepriklauso jokiam organizuotam vienetui, jis lygiai nesidomi ir Jaunimo sąjunga. Gal dar liūdnėsnė tos Jaunimo Sąjungos padėtis ir pas mus Australijoje. Yra keletas entuziastų, pasinešusių ta kryptimi, tačiau jais ir viskas pasibaigia. Galima sakyti, nė vienoje mūsų didesnėje kolonijoje nesudarė tos Jaunimo Sąjungos didesnio branduolio, kuris turėtų įtakos ar autoriteto pačiam jaunimui. O šito nėra kaip tik dėl to, kad jaunimui, pačiam jaunimui tas visai neįdomu.

Tad kuo domisi jaunimas? Prieš atsakant reikia pažvelgti į dabarties

pasaulio jaunimas, nes gi mūsų jaunimas nesudaro išimties. Iš tiesų tiek pasaulio, tiek ir mūsų jaunimas niekur nenori angažuotis, o tesuinteresuotas tik dyku buvimu ir žaidimais bei pramogom. Tad visai nenuostabu, kodėl ir tas pats mūsų jaunimas ypač entuziastingas kaip tik tai sportais, stovyklom, net brangiai kainuojančiais kongresais, kas iš tikro pačiam jaunimui nieko nekainuoja, nes praktiškai viską padengia vyresnieji arba tėvai, o jaunam žmogui kad ir tolimų distancijų išvyka jau yra labai patraukli pramoga. Tą patį mes matome, kai dabar organizuojama sportininkų išvyka į Kanadą, lygiai tas pats buvo ir su jaunimo kongresais bei skautų stovyklom. Jeigu šiandien paklaustume tų, kurie buvo išvykę ir dalyvavo jaunimo kongresuose, ką jie iš to parsivežė ir ar tokia išvyka daug prisidėjo prie jų tautinės sąmonės susiformavimo, greičiausia nesulauktume jokio atsakymo. Štai konkretus pavyzdys: dar pernai Sydneyje buvo paskelbta, kad kas iš sportininkų nemokės susikalbėti lietuviškai, tokie negalės kandidatuoti išvykai į Kanadą. Kiek entuziastų atsirado lietuviškai mokytis. Net buvo įsteigti lietuvių kalbos kursai, bet tie kursai tol truko, kol paašikėjo, kas pateko į važiuojančių komandas. Pasirodo, nulėmė ne lietuvių kalbos mokėjimas, o pajėgumas žaisti. Tada dingo ir entuziazmas lietuviškai mokytis, ir po kelių pamokų tie kursai iširo. Lygiai ir su vykstančiais į jaunimo kongresus. Entuziastų veiklai netrūksta tol, kol nepaaiškini, kas ir kiek galės pasinaudoti visuomenės suteiktomis lengvatomis numatytai išvykai.

Tai tokios problemos. Ar kas prie jų rimčiau sustojo ir pagalvojo? O vis tik būtina, nes jų neturėtume pigiai numesti.

(v.k.)

Kr. Valdybos P-ko...

Atkelta iš psl. 1

dėstyti lietuviški rankdarbiai. Dr. Maželienė demonstruoja lietuviškos juostos audimą. Tautinių šokių grupės šokėjos, tarsi šaudyklės staklėse, vikriai nardo tarp susirinkusių, svečius vaišindamos vynu ir lengvais užkandžiais. Greit prasidėjo intymesni pokalbiai, politiniai komentarai. Daugelis sveikino Dr. Tonkin už puikią kalbą S.A. parlamente, kai buvo atleistas Pietų Australijos policijos vadas. Viso susibūrimo apoteozė buvo prof. A. Kabailos kalba. Jis susirinkusiems nušvietė Vasario 16, atskleidė Estijos, Latvijos ir Lietuvos vargus nešant rusų okupaciją su viltimi atgauti nepriklausomybę. V. Dumčius pervedė Dr. Tonkin per baro patalpas, aprodė Vyties sporto klubo gautus per 25 metus trofėjus, skulptūras, paveikslus, keramikos dirbinius. Aišku, pasivažiota ir skotiška miežine, nes kas gali eiti per barą kaip per

dykumą. Opozicijos lyderis labai stebėjosi mūsų darbštumu, dosnumu bei tautiniu sąmoningumu teiraudamasis, kiek gi lietuvių Adelaidėje. Jam priminta, kad antra tiek ir gal daugiau lietuvių bendruomeninio turto sukaupė Katalikų Centre. Tolimesnį pokalbį nutraukė V. Neverauskas įtardamas, kad ilgiau užtrukus bare galį būti visapusiškai pavojinga.

Trečią dieną, sekmadienį, vasario 12, po rytinių apeigų vėliavas pakeičiant Liet. Namų kieme ir Katalikų Centro šventoriuje, vyko iškilmingos pamaldos, kurias atlaikė kun. A. Spurgis, MIC. Prie altoriaus šv. Mišų auką atnešė prof. A. Kabaila su ponia, lekciją skaitė V. Neverauskas, organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Po pietų Liet. Namuose vyko Vasario 16-sios 60 metų sukakties minėjimas. Minėjimą atidarė apylinkės pirm. V. Neverauskas. Sekė estų, latvių, ukrainiečių atstovų sveikinimai. Visus nustebinio Pavergtų Tautų Organizacijos pirmininko Pasičynsky sveikinimas lietuvių kalba (spėjama, kad tai jo lietuvaits žmonos nuopelnas).

Idomią ir turiningą paskaitą skaitė prof. A. Kabaila. Manau, kad ji bus viešai paskelbta, tai nekomentuosiu. Taip pat pagerbtos dvi abiturientės - K. Aleksandravičiūtė ir R. Pranskūnaitė, kurios iš Moterų

A.A.
JUOZUI GUČIUI

mirus, jo žmoną Antaniną ir gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vakaronių dalyviai:

V. Baltutis
B. Mockūnienė
I. Pocienė
S. ir P. Pusdešriai
N. ir V. Ratkevičiai
G. ir B. Straukai
E. Varnienė

Ar žinote, su kuo kalbate?

POLITINIŲ KALINIŲ
KREIPIMASIS Į TARYBINĘ
DELEGACIJĄ BELGRADE

Vakarus pasiekė Permės lagerio 36 zonos politinių kalinių kreipimasis į tarybinę delegaciją Belgrade. Pareiškimą pasirašė 18 įvairių tautybių atstovų - ukrainiečių, armėnų, žydų, rusų totorių, estų politkaliniai. Pasirašiusių tarpe ir du lietuviai politkaliniai - Šarūnas Žukauskas ir Petras Plumpa. Pateikiame šio kreipimosi tekstą, verstą iš rusų kalbos.

"Tiesa ne visada vienareikšmė. Pasaulyje žmonės vadovaujami skirtingomis vertybėmis, idealais. Politika ir humanizmas ne visada sinonimai, bet yra ir vienareikšmių dalykų, kuriais vadovaujami civilizotas protas, siekiantis tobulinti mūsų sudėtingą žmogiškąjį pasaulį - tai Gėrio Tiesa, tai kiekvieno iš mūsų laimė ir laisvė Žemėje. Pasaulis - pasekmė dialogo: sunkaus, ilgo, bet dialogo...

O kas esate jūs, susėdę šiandien už pasitarimų stalo Belgrade ar jūs ieškote Gėrio? Ne. Tradiciniai kalėjimai kitaminčiams ir patriotams, tiems, kurie elgiasi vadovaudamiesi bendražmoniškos moralės normomis jie yra jūsų nenuoširdumo įrody-

mas. Prisiminkite šiandien tuos iš mūsų, kurie ištverė Stalino lageriuose, išsaugodami meilę savo nuikotai, kolonizuotai Tėvynei, tuos, kurie buvo suimti jūsų opričnikų už tiesos žodį, už tai, kad jie nenorėjo būti beveidėmis būtybėmis daugiamilijoninėje bandoje, - rašo politkaliniai, kreipdamiesi į tarybinę delegaciją Belgrade. - Ir šiandien mes drįstame likti ištikimi savo Tikėjimui, savo principui - nesitaikstyti su barbariško ir veidmainystės blogiu. Mes perėjome per įstatymus laužančius jūsų parengtinius tardymus ir uždarus teismus, šiandien mums atimta laisvė ir normalios fizinės egzistencijos sąlygos, mus maitina dvėseliena, lagerio gydytojai sankcionuoja mūsų kančias karcieriuose... Jūs ir likote tokiais, kokiais buvote - barbarais, veidmainiais, nusikaltėliais, Jūs nenorite taikos, nesiekiate Gėrio. Jūsų dialogas su Vakarų civilizacija - butaforija.

Ir šiandieną mes laikome savo pareigą pasakyti pasauliui, kol kas dar nepažįstančiam politinių lagerių spygliuotos vielos:

Būkite atsargūs: jūsų partneriai pasitarimuose - kalėjimų prižiūrėtojai, o ne diplomatai".

Pasirašė: Dmitro Basarabas, Semionas Gluzmanas, Dmitro Grinkivas, Dmitro Demidivas, Šarūnas Žukauskas, Izraelis Zalmansonas, Kaxačkovas, Igoris Kalinecas, Sergejus Kovaliovas, Valerijus Marčenko, Janas Monastirskis, Muchametčin, Kalju Miatikas, Petras Plumpa, Stepanas Sapeliakas, Ivanas Svitličnas, Mikola Slabodianas, Sarkisianas.

P.S. Žinodami iš patirties, kad beprasmiška tokios rūšies kreipimąsi siųsti oficialiais kanalais, mes ir nemėginame to daryti.

(Elta)

Sekcijos gavo po knygą. Švietimo Tarybos vardu kalbėjo mokytoja E. Varnienė ir įteikė geriausiai lituanistinius kursus baigusiai abiturientei R. Pranskūnaitėi Australijos Lietuvių Fondo pinigine dovana.

Meninėje dalyje Lituania choras, diriguojant G. Vasiliauskienei, puikiai sudainavo net 5 dainas. Eilėraščių deklamavo aktoriai B. Rainys ir N. Skidzevičius. Tautinių šokių grupės Žilvino jaunesnieji ir vyresnieji šokėjai pašoko irgi 5 šokius.

Vėliavų nuleidimas irgi buvo įspūdingas. Skaitlinga ramovėnų rikiuotė, komaduojuojant naujam "Ramovės" pirmininkui Pr. Mikužiui, sutiko prof. A. Kabailą, kuris, asistuojant mokinei Baltutytei, padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvą. Minėjimas baigtas visiems giedant Tautos Himną ir Marija, Marija.

Kaip matote, Krašto Valdybos pirmininko viešnagė Adelaidėje buvo turininga, brandi ir naši.

VI. Dumčius

Po ilgos ligos Dievas priglaudė mūsų geriausią draugą

A.A.

KAZIMIERĄ ČEČĮ

Jo liūdinčiai žmonai Suzanai reiškiam gilių užuojautas.

J.E. Žukauskas

VASARIO 16—SIOS IŠKILMĖS MELBOURNE

PRIĖMIMAS MELBOURNE

Pagal jau įsigalėjusią tradiciją ir šiais metais Melbourne Apylinkės Valdyba, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 60-sios sukakties proga, penktadienio vakare, vasario 17 d. Lietuvių Namuose surengė priėmimą kitataučiams.

Svečius pasitiko Apylinkės pirmininkas p. Albinas Pocius su poniu. Jis visų prašė jaustis laisvai, kaip tarp saviškių, o lietuvaitės, pagal lietuvišką vaišingumo paprotį, nešiojo ir siūlė skanėsius.

O dalyvavo šiais metais, 60-sios sukakties proga, labai daug garbingų svečių: politikų, bažnyčių dignatorių, įvairių valstybių konsulai ir pavergtų tautų atstovai. Gauta ir sveikinimų. Net ministeris pirmininkas, The Hon. Mr. M. Fraser pasveikino lietuvių, šią svarbią lietuvių tautai dieną, per lietuvišką radio valandėlę.

Ižanginę kalbą pasakė apylinkės pirmininkas Albinas Pocius. Jis pasveikino visus surininkus ir pristatė juos išvardindamas visus pagal sąrašą. Buvo atvykę šie aukšti pareigūnai: Fed. Min. Anthony Street, Fed. Min. Sen. I. Webster, State Min. Hon. Walter Jona, Member of Parl. Neil Brown, Memb. of Parl. Peter Falconer, on behalf of Fed. Emigration Min. Mr. McKellar - Memb. of Parl. Roger Shipton, Speaker of Vic. Parl. Sir Wheeler, Memb. of State Parl. Bruce Skeggs, Memb. of State Parl. W.G. Fry, Vernon Wilcox Q.C., Sec. Dem. Lab. Party Mr. Jim Brosman, Hon. J.R. Eddie (Labour) Shadow Min., Latvian Consul R.G. McComac, Rep. Consul of Germany Dr. Miller, Consul of Nauru G.W. Star ir Stephen, Islandic Consul Gen. Renshaw Jones, Peruvian Vice-cons, Consul Gen. of Greece Elias Lynberopoulos, Consul Gen. of Thailand Sulian Fader, Grand Master of Free Masons C.R.B. James, President Austrl. Legion Mr. A.R. Biashki, councilor of Austrl. Legion Mr. Bemingham, Councilor of Shepparton city cr. Riordan, Mr. Ryan, Lec. of Melb. University and Amnesty Intern., Mr. Walter Lippman, President Ethnic Comm. Council, Presid. Good Neighbour Council and Air Force Ass. Mr. Max Fox, Gerald Mercer, Secretary Nat. Civic Council, Prof. Edgar Dunsdorf, Emeritus prof. Melb. Univ., Dr. K. Kraup lec. Tasmania Univ., Pres. Captive Nat. Council Mr. S. Rozicki, Pres. Joint Baltic Committee Mr. Rolavs, Pres. Free China Ass. John Gully, Scout Commissioners Johnson and K. Walker.

His Grace Archbishop of Melb. Dr. Frank Little, His Grace Bishop of Ukrainian Catholic Church Ivan Pransko, The Right Rev. Hector Dunn Moderator of the Presbyte-

rian Church, Very Rev. A. Kulakowski, Biel. Orthodox Church, Rev. W. Kostizen Lutheran Church, Rev. Fr. John Murphy Director Catholic Migration Office and Chaplain of all ethnic communities.

Taip pat atstovai estų, latvių, lenkų, vengrų, ukrainiečių, baltgudžių, albanų ir kitų etninių bendruomenių. Taip pat lietuviškų organizacijų atstovai, viso apie du šimtus asmenų.

A. Pocius pakvietė Dr. Arūną Staugaitį, kuris pasiūlė tostą už karalienę. Tada išėjo kalbėti p. Balys Stankūnavičius. Jis sklandžiai apibūdino šios dienos prasmę ir vėliau padėkojo bendruomenės vardu visiems dalyviams už atsilankymą.

Pirmas iš svečių kalbėjo Federalinis Darbo ministeris Mr. Anthony Street. Jis pasveikino lietuvių šios garbingos šventės proga ir pakėlė tostą už Lietuvą. Tai buvo išpūdingas momentas. Savo kalboje jis iškėlė čia Australijoje gyvenančių lietuvių įnašą į bendrą ekonominę lygį, ir galiausiai palinkėjo Lietuvai laisvės.

Disidentinėm temom

DR. BRONIAUS NEMICKO
MINTYS LOS ANGELES
SIMPOZIUME

Ištraukos iš Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo Komiteto pirmininko pavaduotojo Dr. Broniaus Nemicko žodžio, tarto 1978 m. sausio 28 dieną Los Angeles mieste Lietuvių Fronto Bičiulių politinių studijų savaitgalyje. To simpoziumo tema "Išėjimo misija, žvelgiant iš okupuotos Lietuvos".

Svečias iš Los Angeles J. Kojelis, skaitęs paskaitą Vasario 16 minėjime Sydneyje

3

Poezijos vakaras Sydneyje. Iš kairės B. Brazdžionis, R. Mauragienė, P. Rūtenis. Kalba Krašto Valdybos narys kult. reikalams Dr. R. Zakarevičius

Sekantis kalbėjo Fed. ministeris Sen. I. Webster, kuris iškėlė Vasario 16-tos reikšmę lietuviams ir jų laisvės troškimą.

Po jo kalbėjo Viktorijos Emigracijos Ministeris Hon. Walter Jona. Tai tikras lietuvių draugas. Jis turbūt žino daugiau Lietuvos istorijos negu eilinis lietuvis. Jis domisi net tokiais dalykais, kaip Lietuvos vėliavos spalvų reikšmėmis. Apibūdinęs geltoną spalvą - kuri reiškia geltonus javų laukus, žalią - kuri reiškia žalius miškus ir pievas, jis sustojo prie raudonos spalvos ir tarė: "Raudona spalva reiškia kraują, o kraujo lietuviai daug yra pralieję kovose dėl laisvės."

Labai švelniai, bet padrasinančiai šia proga kalbėjo His Grace Archbishop of Melb. Dr. Frank Little. Jis irgi didelis lietuvių draugas ir visų labai mėgiamas. Jis paminėjo, kad bene pirmą kartą turi progos čia kalbėti. Jis pritarė mūsų laisvės troškimui ir pareiškė, kad po kiekvieno sielvarto ir kančių ateina geresni, linksmesni laikai. Taip ir Lietuvai nušvis vėl laisvė.

Member of Parl. Roger Shipton, atstovaujantis Federalinį Emigracijos Ministerį Mr. McKellar, tarė žodį. Jis iškėlė lietuvių įnašą į bendrą Australijos tautybių šeimą. Iškėlė garbingą Lietuvos istoriją, pritarė laisvės troškimui ir pasakė, kad esame narsūs pavyzdžiai mūsų protėvių ir kad mūsų dvasia nepalaužiama.

Po visų oficialių kalbų dar buvo pasivaikšinta ir pasikalbėta. Labai pamažu visi skirstėsi į namus iš išpūdingo priėmimo.

Iškilmingą šventės minėjimą lietuviai Melbourne turėjo sekmadienį, vasario 19-tą dieną. Iškilmingose pamaldose dalyvavo Pavergtų Tautų atstovai su savo vėliavomis ir pilnutėlė bažnyčia žmonių.

Minėjimo Aktas įvyko Lietuvių Namuose, koncertų salėje, 3 val. Melbourne lietuviai savo gausiu dalyvavimu minėjime ir bažnyčioje vėl įrodė bendruomenės solidarumą ir visų bendrą siekimą, kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma.

Bendruomenės Valdyba atsiprašo visų, kurie kiek vėliau į minėjimą atėjo ir salėje bei balkone vietos negavo. Nors abejos salės durys buvo atidarytos, daugeliui teko stovėti koridoriuje.

Alisa Baltrukonienė

Po šių kelių pastabėlių... noriu eiti prie šiokių tokių išvadų.

Pirma, vertindami visokius disidentų pasiūlymus, pirmoje eilėje turime pasikliauti tikrovininkais, realistais.

Antra, nereikia paneigti ir romantikų. Turime naudotis jų okupuotos Lietuvos gyvenimo pažinimo patirtimi. Tačiau išvadas darant, kaip jau sakiau, reikia tam tikro atsargumo, kad jos neišeitų nerealios, per optimistiškos, tam tikrais atvejais nepraktiškos, o kartais gali trupčiuką paskatinti gal ir kitą painiavą.

Trečia, maža naudos, žinoma, iš prisitaikėlių, nes jie mūsų žinojimo nepapildo, į mūsų tautos pažinimą liečiantį samprotį neįneša beveik nieko naujo, prisitaiko prie mūsų kės sampratų. Todėl ir nauda iš jų yra reliatyvi.

Ketvirta, reikia saugotis "vilku avies kailyje", nes jie siekia mus klaidinti ir mėgina prijaukinti prie dabartinio okupuotos Lietuvos status quo...

(Elta)

Prof. Antanui Maceinai nesenai suėjo 70 metų. Ši jo sukaktis gražiai paminėta Muenchene, Vokietijoje surengiant jo akademiją. Vien tik išėjimoje prof. Maceina yra išleides 16 savo brandžių veikalų.

Mūsų Pastogė Nr. 9, 1978.3.6, psl. 3

Pranešimas

NORIMIEMS VYKTI Į PASAULIO LIETUVIŲ DIENAS
TORONTE

Mūsų Firma tam reikalui organizuoja specialią ekskursiją į Kanadą ir Jungtines Amerikos Valstybes (JAV).

Ekskursija išvyksta birželio mėnesį. Norintieji prisidėti prie šios ekskursijos prašomi neatidėliotina kreiptis į mūsų įstaigą

Business Holiday Travel Consultants

492 St. Kilda Rd., Melbourne 3004
Tel. 267 3500 (šėšios linijos)

Balys ir Jonas Stankūnavičiai
SAVININKAI

ESTŲ ŠVENTĖ MELBOURNE

Estijos Nepriklausomybės pasakelbimo šventė Vasario 24-toji diena buvo iškilmingai paminėta pereiną šeštadienį Melbourne Estų Namuose.

Į šventės minėjimą atsilankė Viktorijos Imigracijos ministeris Walter Jona, Federalinio parlamento narys William Yates, vengrų, suomių, latvių ir lietuvių bendruomenių pirmininkai, dalyvaujant labai skaitlingai Melbourne ir apylinkių estų visuomenei.

Kalbas pasakė Australijos min. pirmininko vardu parlamentaras W. Yates ir Viktorijos vyriausybės vardu min. Walter Jona.

Sveikino suomių bendruomenės pirm. Lempiainen, latvių konsulato atstovas O. Rositis ir lietuvių bendruomenės pirm. Alb. Pocius.

Po minėjimo buvo vaišės su šokiais visiems dalyviams. Vaišėse ilgai pasiliko W. Yates, M.P. ir ministeris W. Jona, kuris savo kalboje estams prisiminė, kad prieš savaitę jis su žmona turėjo gražų vakarą Lietuvių Namuose minint Vasario 16 d.

LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLĖ PERTHE, W.A.

Lietuvių radijo valandėlė Perth, Vakarų Australijoje veikia nuo 1976 m. gruodžio mėn. Programos transliuojamos per 6NR - 930 KHZ stotį, kuri yra Vak. Australijos Technologijos Instituto žinioje. Good Neighbour Council išrūpino transliacijas etninėms grupėms, kurių susidaro virš 20, viso 10 valandų per savaitę. Baltai - estai, latviai, lietuviai - kaip vienas vienetas gavo pusę valandos kas savaitę ir už tai tenka mokėti 8 dolerius. Minėta radijo stotis mokyklų atostogų metu neveikia. Tą gautą pusvalandį baltiečiai pasidalino taip, kad kiekvienai tautybei tenka pusė valandos kas trečią savaitę ketvirtadieniais 12-12.30 val. dienos metu. Taip lietuviškos radijo valandėlės įvyks kovo 16 d., balandžio 6 d. ir 27 d., gegužės 18 d. ir t.t. reguliariai skaičiuojant kas trečią savaitę. Lietuviško radijo pusvalandžio techninis vadovas yra Eugenijus Stankevičius su būriu bendradarbių, daugiausia jaunimas. Pranešėjai - Angelė Pašekaitė, Kristina Repševičiūtė ir Jonas Stankevičius.

HOBART

Gruodžio 28 d. Hobartan buvo atvykęs lietuvių disidentas Tomas Venclova, čia išbuvęs dvi dienas. Per tą laiką jis turėjo spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo žymesnių Tasmanijos laikraščių ir televizijos atstovai. Dienraščio "The Mercury" gruodžio 29 d. laidoje tilpo apie jį aprašymas su nuotrauka. Tą vakarą lenkų salėje T. Venclova kalbėjo angliškai gausiai publikai. Svečias taip pat kalbėjo ir per 7HT radiją.

T. Venclovos vizitu Tasmanijoje rūpinosi HELLP (Help Estonian, Latvian, Lithuanian People Ass.) organizacijos, kuri įsteigta kovoti už Pabaltijo kraštų išlaisvinimą ir žmonių teises. Ji leidžia laikraštį "Baltic News" 1000 tiražu. Visa HELLP veikla remiasi aukomis. Neseniai išrinktas komitetas: R. Tarvydas - pirm., J. Luker ir G. Root (vicepirmininkai), J. Watchom ir R. Share (sekretorės) ir nariai - Dr. K. Kruup (estų atstovas), I. Sleiters (latvių ats.), J. Paškevičius (lietuvių atst.), A. Taškūnas (Baltic News redaktorius), M. Nielsen, K. Kowaluk ir M. Truchanas.

R. Tarvydas

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOJE

Metų pabaigoje Lietuvių Rašytojų Draugija išleido apžvalginį biuletenį, iš kurio patiriame, kad pereiną metais Draugija neteko trijų iškilių rašytojų - draugijos narių: Antano Tulio, mirusio 1977 m. sausio 15 d., Antano Giedriaus - mirusio 1977 rugpiučio 29 d. ir Petro Pilkos, mirusio rugsėjo 4 d. Visi iš USA.

Į Rašytojų Draugiją naujais nariais priimti: Tomas Venclova - poetas ir literatūros profesorius, ir poetas bei kritikas Pranas Visvydas.

Lietuvių Rašytojų Draugijos 1000 dol. premija už praeitus metus paskirta Icchokui Merui už romaną "Striptizas". Autorius yra žydų tautybės, gyvai reiškėsis kaip rašytojas dar okupuotoje Lietuvoje ir neseniai išemigravęs į Izraelį. Laureatas ir išėivijoje rašo ir ketina rašyti lietuviškai, yra Rašytojų Draugijos narys, gyvenęs Izraelyje.

Lietuvos nepriklausomybės 60-mečiui paminėti 1000 dol. premija už poeziją, kurios mecenatas Klemensas Galiūnas, paskirta Bernardui Brazdžioniui pagal mecenato nurodymus: "premią gali gauti tik gyvas laisvajame pasaulyje gyvenęs poetas, kuris savo iškilia poetine kūryba labiausiai gaivino, įkvėpė ir stiprino lietuvių tautą vienu ar kitu metu nuo 1918 iki 1978 m."

Vys. M. Valančiaus sukakties proga dr. J. Lenkaičio skirtą 1000 dol. premiją Draugijai sprendžiant laimėjo Jurgis Gliuda už novelę "Vyskupo šešėlyje".

Draugijos narys velionis Antanas Tulyš savo testamentu Rašytojų Draugijai paliko 20.000 dol., bet toji suma tebus išmokėta tik po jo žmonos F. Tulienės mirties, nes ji pragyvenanti iš tų pinigų procentų.

Rašytojų Draugija rūpinasi išleisti Jono Aisčio rinkinius raštus, kuriuos apsiėmė suredaguoti: poeziją Alfonsas Nyka Niliūnas ir prozą Dr.

VISUR VISAIP

Prieš gerą pusmetį N.S.W. valstijos viešose susisiekimo priemonėse iš viso uždraustas rūkymas. Nuo vasario 10 d. rūkymas taip pat uždraustas ir privačiuose autobusuose. Šie patvarkymai pasirodė gana sėkmingi: niekas tuo nesiskundžia, o ir traukiniai bei autobusai yra nepalyginamai švaresni.

Visi skaitėme ir gėrėjomės Australijos ministerio pirmininko The Hon. M. Fraser žodžiu, tartu Vasario 16-sios proga. Tai buvo pirmas Australijoje įvykis, kai krašto galva oficialiai priminė Lietuvą. Turimomis žiniomis visus dalyvius apie Lietuvą ir lietuvių ministeriui pirmininkui suteikė p. Gintautas Kaminskis, kuris turi aukštas pareigas Imigracijos ministerijoje.

Viktorijos Vartotojų reikalų ministerija išleido knygę vardu "20 būdų kaip išvengti apgaulės" (20 ways not to be cheated). Knygelėje nurodoma, kaip apsisaugoti sukčių, kurie visokiais būdais stengiasi išgauti parašus ant visokių fiktyvių sutarčių, perspėjama saugotis nesileisti į jokių piniginius sandėrius reikalo pilnai neišsiaiškinus. Minėta ministerija pataria kiekvienam ateiviui su ta knygele susipažinti.

Australija šiais metais numato keistis parodų forma meno kūriniams su Sovietų Sąjunga. Iš Sov. Sąjungos tikimasi sulaukti rusų grafikų kūrinių, tuo tarpu Australija numato Sov. Sąjungoje išstatyti iš savo

RENGIATĖS KELIAUTI? KREIPKITĖS!

Palanga Travel

364 Sussex St., Sydney 2000
Tel. (02) 262665, 262008, 263526

Paveskite savo kelionės rūpesčius mums! Atliekame viską: užsienio pasus, vizas, viešbučius, ekskursijas ir kt.

Tvarkome oficialią sportininkų ekskursiją į Kanadą ir Ameriką. Nori prisijungti kreipkitės į ALFAS Valdybą arba tiesiog į mus.

Parduodame bilietus lėktuvais, laivais, traukiniais ir turistiniais autobusais betkur pasaulyje įskaitant Australiją.

Turime dvi grupes į Lietuvą po 10 naktų Vilniuje. Išvykstama birželio 15 d. ir rugpiučio 10 d.

Kreipiantis lietuviškai prašykite A. Bučinsko tel. (02) 265066

Vincas Maciūnas. Šiam rinkiniui išleisti gauta 12.000 testamentinio palikimo iš Dr. K. Rudaitytės, pagal kurios valią tuos pinigus skirti jos mirties metais gyvenusiam geriausia lietuviui poetui. Sudarytoji jūry komisija tokiu poetu pripažino tuo metu gyvenusį Joną Aistį.

Rašytojų Draugija ruošiasi išleisti apžvalginį Rašytojų Draugijos leidinį, kuriame Draugijos nariai būtų iškelti tiek biografiniu, tiek ir organizaciniu atžvilgiais. Tam reikalui organizuojama medžiaga verbuojant talkininkus.

Lietuvių Rašytojų Draugija turi didelių išpareigojimų ir užsimojimų, bet laikosi tik iš Draugijos narių metinio nario mokesčio. Draugijos Valdyba kviečia tautiečius Draugiją prisiminti savo testamentuose.

Lietuvių Rašytojų Draugija 1977 metų pabaigoje turėjo 98 narius.

ESAME DEKINGOS

Užgavėnių blynų balius praėjo su tikra užgavėnių nuotaika.

Didelė padėka p. D. Skorulienei, kuri su pagalbininkais p.p. R. Ratienė, A. Šlitterienė, O. Maksvytienė, D. Karpavičienė, R. Karpavičiūtė, M. Reisgienė su "D. Dolskiu" J. Dambrasku ir "paryžiete" soliste p. K. Bitinienė nukėlė mus į 1930-sius metus sukeldami linksmą nuotaiką gausiai susirinkusiai publikai. Širdingai ačiū visiems nepamirštant ir pranešėjos p. J. Viliūnienės.

Ačiū mieliems loterijos fantų aukotojams - p.p. I. Harris, J. Montvidui, K. Šniukštiečiai, M. Statkuvienėi, Kubertienei, P. Donielienei, Liubinskiui, Dr. L. Petrauskui, Bliokienei, Ramanauskienei ir už tortus M. Šidlauskienei.

Ačiū ponioms, atėjusioms Valdybai į talką - A. Mikutavičienei, S. Mauragienei, V. Jablonskienei, Stašionienei, Šidlauskienei, Sirutienei ir už visokeriopą pagalbą p. A. Dudaičiui.

Dar kartą ačiū visiems už gausų atsilankymą. Iki malonaus pasimatymo 1979 metų Užgavėnių baliuje.

O. Baužienė
S.L.M.Soc. Gl. D-jos pirmininkė

Ačiū Adelaidės Moterų Sekcijai, paaugojusiai per p. V. Kabailienę 100 dol. Lietuvių Sodybos seklyčiai. Valdyba

Iš malonios Australijos šilumėlės buvę Vi-sios tautinės stovyklos užjūrio svečiai skautai sugrįžę į šiaurės Ameriką pateko tiesiai į skandalingus šalčius ir pūgas. Visai ne dyvas, kad daugelis iš jų nenorėjo važiuoti iš Australijos.

Keista, per Sydnejaus Ethnic Radio lietuvių kalba valandėlę transliacijų metu nė žodeliu nebuvo užsiminta, kad šiuo metu Australijoje lankosi poetas Bernardas Brazdžionis. Tas pats buvo ir su Tomu Venclova, kada jis lankydamsis Australijoje buvo ne tik lietuvių, bet ir australų dėmesio centre.

Daug sužinosi

skaitydamas

Mūsų Pastogę!

Kovo 5 d., sekmadienį, Melbourne Liet. Namuose įvyko poezijos vakaras su Bernardu Brazdžioniu. Plačiau apie tai kitą kartą.

ŠEŠTOJI TAUTINĖ STOVYKLA

Paruošė v.s. B. Žalys

Tęsinsys iš pr. nr.

Sausio 7 ir 8 d.d. stovyklą filmavo TV stočių reporteriai.

Viktorijos paštas pagamino specialų šampą Gembrook'o agentūrai ir leido išleisti spec. vokus su VI TS įrašu: 6TH WORLD LITHUANIAN SCOUT JAMBOREE - 2 JAN. 1978 - GEMBROOK, VIC - 3783.

STOVYKLOS LAIKRAŠTELIS. Stovykloje kasdien, išskyrus savaitgalius išeidavo stovyklos dienraštis - MIŠKO AIDAS, leidžiamas stovyklos vadijos. Jį redagavo Skautų Korespondentų Skiltis, kurią sudarė: skiltininkas - v.s. B. Žalys, paskiltininkė - v.s. S. Jelionienė, techninis red. - v.s. A. Jakštas, nariai - v.s. kun. A. Saulaitis, ps. E. Bulienė, t.n. A. Karazijienė, sl.t.n. M. Stoškutė, v.s.v.sl. E. Kiverytė, v.sk. V. Araitė, v.s.v.sl. V. Kružienė, v.s.v.sl. D. Sadauskaitė, v.s.pl. B. Šaulytė, s.v.v.sl. V. Alekna ir s.v. G. Statkus.

Laikraščelio išėjo 8 numeriai spausdinti spaustuvėje ir vienas spausdintas rotatoriumi. Turinys: VI TS gyvenimas realybėje ir - ju more.

SVEIKINIMAI: VI TS gausiai sveikino bendruomenės, skautų ir svetimųjų veikėjai bei vienetai, Raštu sveikino:

Bendruomenės ir kt. organizacijų vadovai: B. Nainys - PLB V-bos Pirmininkas; prof. A. Kabaila - ALB Krašto V-bos Pirm., J. Alkis - Didž. Britanijos Lietuvių S-gos Pirm., A. Pocius - ALB Melbourne Apyl. Pirm., G. Juozapavičiūtė - Pasaulio Liet. Jaunimo S-gos Pirm., kun. Pr. Vaseris ir A. Bakaitis - Australijos Liet. Katalikų Federacijos Suvažiavimo Prezidiumo vardu.

UŽJŪRIO LIETUVIŲ SKAUTŲ PAREIGONAI, VIENETAI BEI PASKIRI VADOVAI: v.s. P. Jurgėla - LSS Pirmūnas, v.s. V. Šenbergas - LSS Pirmasis Vyr. Skautininkas, v.s. L. Milukienė - LSS Tarybos Pirmininkė, v.s. I. Kerelienė - LS Seserijos Vyr. Skautininkė, s. S. Miknaitis - LSB Vyr. Skautininkas, v.s. V. Stasiškis - ASS Vadijos Pirm., v.s. Vl. Morkūnas - LSB Vyčių Skyriaus Ved., s. A. Katinienė - Seserijos Jaun. Skaučių Sk. Ved., j.v.s. S. Makarevičius - LSB Jūrų Skautininkų Tarp miestinės Grandies vardu, v.s. J. Alkis - Anglijos Rajono Vadas, ps. R.A. Zinas - JAV Atlanto Rajono Vadas, v.s. K. Batūra, L. Gvildienė ir L. Kalinauskas - Kanados Rajono vardu, v.s. kun. A. Saulaitis - Pietų Amerikos Rajono Vadeiva; j.ps. J. Aleksūnienė ir j.ps. V. Račiūnienė - Nerijos Tunto ir Jūrų Skaučių Sk. vardu, v.s. O. Rozniekienė ir v.s. Tallat-Kelpša - Čikagos Skautininkų Ramovės vardu, Gabijos Tunto Sesės, Detroit; Kernavės Skaučių Tuntas, Chicago; v.s. St. Ilgūnas - Dainavos V-jos Vietininkas (Rochester), v.s. Vl. Vijeikis, v.s. P. Molis, v.s. M. Barniškaitė (Cleveland); v.s. V. Kizlaitis (Cleveland), v.s. S. Jakštas (Ispanija, v.s. O. Zailskienė (Chicago)).

AUSTRALIJOS RAJONO SKAUTŲ PAREIGONAI IR VADOVAI: v.s. Dr. A. Mauragis - Ra-

jono Vadas, s. kun. P. Butkus - Rajono Dvasios Vadovas, s. J. Zinkus - Rajono išdininkas, v.s. E. Laurinaitienė, v.s. V. Neverauskas.

Daugelis vadovų, jų tarpe Pasaulio Skautų Komiteto Prezidentas, p. Bruce Garnsey, egzilų skautų atstovai ir kt. VI TS sveikino žodžiu.

VI TS STATISTIKA PASTOVYKLĖMIS (KIEK STOVYKLAVO?)

Štabas - 3, vilkiukų - 24, skautų - 52, jūrų skautų - 21, budžių - 7, sk. vyčių 66 (53 sk. vyčiai ir 13 kandidatai), skautininkų - 34 (skautininkų pastovyklėn buvo priskirti sk. akademikai ir židiniečiai), paukštyčių - 17, skaučių - 75, vyr. skaučių - 89, skautininkų - 28 (i skautininkų pastovyklę, be to, buvo priskirtos sk. akademikės ir židinetės).

Viso stovyklavo: brolių - 207, sesių - 209, iš viso - 416. Iš šių skaičių neįtraukti paskutinio savaitgalio stovyklautojai.

IŽODIS VI TS: Daug skautų bei skaučių VI TS davė įžodį; sausio 5 d. skauto įžodį davė Viktoras Kenter (Danbury, Conn.); jaun. skaučių įžodį davė šios Melbourne sesės (sausio 8 d.): Rita Čižauskaitė, Rita Savickaitė, Vilija Tamošaitytė, Lidi ja Ramanauskaitė ir Amanda Vai-

Pasaulio skautų tarptautinio biuro pirm. B. Garnsey (vidury) tautinėje stovykloje.

Taut. stovyklos aidai aideliai

Užjūrio svečiai be savo aukštų vadovų atsivežė prisiekusį tautinių ir kitų stovyklų fotografą v.s. Vladą Bacevičių. Kiek jis nuotraukų per stovyklą bei viešnagę Australijoje padarė, turbūt ir jis pats nežino. Greičiausia jam reikalingas kompiuteris. O jo skrybėlė, apkrauta ir apkabinta įvairiais metaliniais ženklukais, sveria beveik visą toną. Ne nuostabu, kad brolis Vladas nuo tokio svorio sutrumpėjo.

Ko vyriausio skautininko duktė išmokė rajono vadeivos dukrą? Daug įdomių ir Australijoje negirdėtų dainų!

Stovykloje vilkiukai nusprendė, kad sesė Milukienė yra seniausia Amerikos skautė, skautų prezidentas. Neveltui ji turėjo stovykloje "angelą sargą".

Sutapimas?! Stovykloje vyriausio skautininko ir rajono brolijos vadeivos dukros gyveno vienoje palapinėje, taip kaip ir jų tėveliai.

Leidžia: LSS Australijos Rajono Spaudos Skyrius. Rašinius siusti v.

B. Žalio adresu: 9 Lloyd Ave, Yagoona, N.S.W. - 2199.

čaitytė; jaun. skautų: canberriškis Andrius Daukus ir melburniečiai Tomas Zdanavičius, Lukas Zdanavičius, Jonas Martinkus; skaučių: Gailė Pranckūnaitė ir Kristina Baškytė, skautų - Robertas Baltutis ir Povilas Adomavičius; jūrų skautų įžodį sausio 9 d. davė Dovidas Kirša ir sausio 14 d. - Andrius Pranckūnas ir Jurgis Maleckas; skautės įžodį sausio 13 d. davė Kristina Šlikaitė (iš N. Zelandijos), Dalia Savickaitė ir Levutė Keblytė; sausio 13 sk. vyčio įžodį davė Algis Kapočius (Syd.), Vidas Sadauskas (Melb.) ir Tadas Gurskis (Adel.); vyr. skautės įžodį davė (sausio 14) Brigita Paul ir Audronė Buženaitė; skautininko įžodį davė Šarūnas Žiedas ir Jonas Mockūnas.

VI TS NUOTAIKOS. VI T.S. netrukus entuziazmo ir pokštų, kurių dalis "isiveržė" net ir į oficialiąją stovyklos dalį - vėliavų pakėlimą - nuleidimą.

Sausio 5 d. vakare sk. vyčiai iš vilkiukų rikiuotės pasiėmė mažuosius sau ant pečių ir - rikiuotėje - atsinešė su savim į vėliavų nuleidimą. Išsirikiavę, po komandos, jaunosius "nupėstino" ir išrikiavo prieš save. Vyčių pastovyklės vadas tą vakarą raportavo stovyklos adjutantai lydimas vieno vilkiuko.

Detroito sesės vieną vakarą stovyklos adjutantai padovanojo jų pačių "sumontuotą" (iš medžio ir vyčių) automobilį. Iš jo tą dieną adjutantas (ir kai kurie kiti pareigūnai) turėjo priimti raportus, ir skaityti išakymus, nes ir jo mikrofonas buvo į jį įkeltas.

Vieną rytą stovyklos adjutanto mikrofono stovas buvo nežinomų sesių (ar brolių) papuoštas gėlėmis - nežinia ar besistengiant sušvelninti kietą adjutanto "ranką", ar atsidėkojant už jo paslaugas... Nežinomų asmenų padėtos gėlės vieną rytą atsirado ir ant redakcijos stalo. Netrukus jų ir vėliau. Bet čia ši mįslė lengviau išrišama - du trečdalius redakcijos narių sudarė sesės...

Ilgai atmins VI TS davė įžodį vyr. skautės, nes jas sveikinti rinkdavosi apie 60 vyčių, o vargšą jūrų skautą, po įžodžio, "sveikino" visa skaučių pastovyklė... (Ak, tos mielos sesės!.. - MIELOS!!!)

Jauniausios stovyklautojos VI TS buvo Daina Šlitterytė - 18 mėn. ir Skaistė Mauragytė - 11 mėn. Paskutinįją savaitę Skaistė, drauge su tėčiu Mindaugu, sudarė "Aguonėlių" skiltį ir sąžiningai prisistatydavo į vėliavų nuleidimą - su raportu stovyklos adjutantai.

PASKUTINIS SUDIE! Užbaigai v.s. B. Barkaus VI TS "exodo" vaizdelis:

Sausio 15 d. Sekmadienis. Paskutinis rytas. Stovykla sukykla, nors daugelį brolių ir sesių vargino praėita nemigo naktis. Vėliavų pakėlime nedaug susirinko, nes užjūrio svečiai tvarko savo lagaminus ir

turtus, ruošdamiesi kelionei namo. Daugelyje veidų liūdesys, akyse - ašaros.

Pamažu nyko palapinių miestas; užlyginti grioveliai, apšvarinta stovykla. Tuo tarpu užjūrio sesės ir broliai su savo manta rinkosi į aikštę. Atvažiavo autobusai, šaukiamos pagal sąrašą svečių pavardės.

Vėl iš daugelio akių pasrūva ašaros, kurių net karštas vėjas nespėja džiovinti. Ausyse skamba: "Greitai, greitai laikas bėga..."

Sudie brangūs mūsų svečiai, sudie VI TS!

Autobusai pajudėjo, o iš paskos - virtinė automobilių.

Aerodrome išlydėti prisirinko gausus būrys Melbourne lietuvių ir nemažai "pabėgėlių" iš stovyklos. Vėl graudūs atsisveikinimai, vėl ašaros...

Svečiai atsisveikina - paskutinis rankos paspaudimas, paskutinis bučkis. Sužia Pan-Am lėktuvo motorai. Plieno paukštis pakyla ir dingsta pilkuose debesyse, o drauge ir mūsų brangūs užjūrio svečiai - broliai ir sesės, o mums, likusiems, pro ašaras menasi dainos žodžiai; Kas paklaus kodėl man ašaros taip byra, Kai paspaudęs ranką tyliai išėjai...

Pabaiga

Mūsų Pastogė Nr. 9, 1978.3.6, psl. 5

Skaitytojai pasisako

SUJUNGTIŲ BIBLIOTEKOS

Kaip bibliotekose Nojaus laive taip ir neskaitlingoje Australijos Lietuvių Bendruomenėje stengiamasi turėti visko po porą. Turime du savaitraščius, kai kur po dvejus lietuvių reikalams benaudojamus namus, po dvi lietuvių savaitgalio mokyklas, po du savus tautinius muziejus. Melbourne Lietuvių Namuose, po tuo pačiu stogu, turime net dvi lietuvių bibliotekas. Būdinga, kad šios abi bibliotekos priklauso tai pačiai institucijai - Australijos Lietuvių Bendruomenei. Skirtumas tik tas, kad viena jų administruojama ALB Krašto Valdybos, o antra ALB Melbourne Apylinkės Valdybos pakviestų žmonių.

Melbourne Apylinkės Valdybos biblioteka jos vedėjas p. Kazimiero Šlikos kruopščiomis pastangomis gražiai sutvarkyta. Paskutiniu metu kiekvienais metais gaunant iš Lietuvių Kooperat. Kredito D-jos "Talkos" bei iš kitų aukotojų pinigines paramos, biblioteka praturtinama naujomis knygomis, tuo sudominant ir padidinant knygų skaitytus.

ALB Krašto Valdybos biblioteka, vadinant ją oficialiu pavadinimu - "Lituanistinė Biblioteka" jau eilę metų, nors prieš trejetą metų perkėlus ją į Melbourne Lietuvių Namus, nerodo jokių savo veikimo ženklų. Šiai bibliotekai buvo pagamintos už keletą šimtų dolerių specialios spintos, tačiau jose sukrautos knygos teatlieka tik sandėlio pareigas. Neteko matyti ką nors šios bibliotekos knygomis naudojantis; nežinia gi net kada ir kuriuo metu ši biblioteka atidaryta. Norint paversiti šią biblioteką naudojimu prieinama, reikia turėti atskirą žmogų, kuris ją tvarkytų ir nustatytų laiku laikytų atidarytą. O tuos žmones rasti netai jau lengva. Tokiuo skyrimu nenaudingai eikvojamos negausios mūsų darbo jėgos ir lengvai sutelkti bendruomeniniai pinigai.

Šias dvi Melbourne Lietuvių Namuose esamas bibliotekas reikia sujungti, pavedant vieno žmogaus tvarkymui ir administravimui, tuo labiau kad jos priklauso tam pačiam savininkui - Lietuvių Bendruomenei.

Paprašytas dabartinis bibliotekos vedėjas p. K. Šlika manau neatsisakys sujungti bibliotekas patvarkyti ir paruošti jose turimas knygas naudoti tokiems tikslams, kokiems savo turiniu jos atitiks.

Sujungtai bibliotekai vertėtų Melbourne Lietuvių erdviose namuose rasti didesnę patalpą.

Liudas Barkus

SMELIO PILIS?

Vasario 12 d. Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugija Lietuvių Namų Moterų seklyčioje turėjo metinį susirinkimą, kuriame buvusi valdyba padarė savo veiklos pranešimą, kontrolės komisija - apyskaištos patikrinimo pranešimą, išrinko naują valdybą, aptarti einamieji reikalai ir pasivaišinta suneštinėmis vaišėmis.

Keisčiausia, kad neįrašytas į darbotvarkę punktas - senelių namų

įsigijimo klausimas, užtrukęs virš dvejų valandų, buvo tik skraidymas debesyse ar smėlio pilies statymas. Šiuo klausimu kalbant kai kurių buvo teigta, kad pirmiau reikia įsigyti didelį netoli miesto sklypą, ant kurio statytini namai su atskirais namais seneliams, gražia aplinka jų pasivaikščiavimui, nuolatine kvalifikuotos medicinos sesers priežiūra, nuolatiniu namų prižiūrėtoju ir t.t. Tik, esą, tokį sklypą įsigijus, būtų galimybė prašyti ir gauti valdžios paramos.

Sklypą įsigyti, turint galvoje, kad jau visi esame gerai įsikūrę, esą būtų nesunku surinkti aukų iš visų Melbourne lietuvių.

Tikrai daug kalbėta, o kalbomis, "daugiau už pinigus vertesnėmis idėjomis" namai neįsigijami nei pastatomi. Jiems įsigyti kaip tik reikalingi tie "nevertingi" pinigai.

Kiek gi jų čia reikia? Įsigyti netoli miesto didelį sklypą kukliai skaičiuojant reikėtų apie 80.000 dol., nes

gi paprastas butas ar vila unit jau kainuoja 50.000 dol. Šiuos tūkstančius esą turėtų sudėti Melbourne lietuviai. Kiek jų yra?

Aktyvių lietuvių, kurie susirenka į minėjimus, koncertus, susirinkimus, pobūvius čia būtų galima priskačiuoti iki 400. Tą skaičių tektų skelti pusiau, nes minėtuose parengimuose dalyvauja vyrai su žmonomis. Vadinasi, liktų aktyviųjų tik 200. Iš šio skaičiaus pusė tikrai yra pensininkai. Galutinis skaičius lieka tik 100. Tuo būdu ši šimtinė turėtų dėti 800 ar 1000 dol. auką. Neabejodama tikiu, kad visame Melbourne nesurasi nė 10 asmenų, kurie tokias sumas senelių namams aukotų. Turint patyrimo iš Lietuvių Namų kūrimosi žinome, kaip "lengvai" buvo aukojama. Dabar irgi žinome, kad tais namais kaip savaime naudojasi ir tie, nedavę nė cento.

Tai kam reikėjo tiek tuščių kalbų ir laiko gaišinimo? Namai statomi ne kalbomis ir idėjomis, bet grynų pinigų, kurio neturime ir nėra net mažiausios vilties jų gauti - sutelkti.

Dalyvė

Apgulties stovis Bowral miestely

Po atentato Sydnejaus Hilton viešbutyje, kur vyko Commonwealth konferencija ir kur buvo išsproginta bomba, visi konferencijos dalyviai persikėlė į Bowral miestelį apie 150 km. į šiaurės vakarus nuo Sydnejaus. Iš čia ir šis dail. Leono Urbono reportažas. Šioje apylinkėje dail. L. Urbonas turi įkūrus savo "Aro" sodybą, kuri savo originalumu jau plačiai žinoma visoje apylinkėje. Red.

Kalnų apsuptas Bowral miestelis garsus savo sodais ir parkais, turtingas turtuoliais, kurie savaitgaliais žaidžia golfą, ir su neturtuoliais nieko bendro neturi.

Pripratau prie Bowral per dvejus metus, o Bowral baigia priprasti prie manęs. Ne visas Bowral. Niekas jo viso nežino. Nežino net ir tie, kurie apie jį rašo knygas.

Sunku pasakyti, kodėl Bowral patraukia turtuolius ir kilmės snobus. Patraukia ir hipius. Nežiūrint didelio klasių skirtumo čia nėra įtampų. Bowral ne Belfast. Nors čia bombų netrūksta, bet jos nepavojingos, nesprogdina. Iš jų hipiai rūko kanapes.

"Bowral will never be the same", vasario 14 d. kalbėjo miestelio gyventojai.

Vasario 14 d. Bowral tapo pietinės Azijos, pietų Pacifiko ir Australijos laikina sostine. Ministerio pirmininko Fraserio pakviesti čia susimetė 11 Commonwealtho vadų. Šie vadai veda ar bando vesti ketvirtadalį planetos gyventojų taikos ir gyvenimo keliu.

Kai "Sveikatos Farmoj" Berida Manor, kurią valdo "kunigaikštys" Margaret Fulton, šnekėjosi ir sveikatai taisyti svečiai, Bowral miestelį okupavo kautynėm paruošta Australijos kariuomenė. Palapinės, tačiankos, malūnsparniai. Gatvės pažaliavo uniformom. Hipiai pasitraukė iš gatvių į karčiamas. Prie naujai dažytos geležinkelio sto-

ties nė vienos šiukšlių dėžės. Suverčia hipis į barzdota burną Coca Cola ir pasidairęs meta dėžutę į krūmus. Iš krūmo atsitoja kareivis su šautuvu rankose.

— Sorry, mate.

Teko matyti okupacijas ir okupantus. Bowral okupacija kitokia.

Stoviu gatvės kampe, skaitau laikraštį, dairausi. Dairosi kareiviai į viską, į važiuojančius ir stovinčius mašinas, į vitrinas, praeivius, ypač į stoviniuojančius, kaip aš.

Sugniaužu laikraštį ir kemšu į perkimštą šiukšlių dėžę. Trys kareiviai tuoj prišoka prie dėžės, o kiti trys prie manęs. Krato dėžę, ne mane.

— Sorry, mate, - šypeli vienas iš jų.

Ye Royal karčiama kaip paprastai hipių, dole mintančių būstinė. Čia maišosi irgi nauji veidai, be uniformų, bet jų akys tokios pat: žiūri į viską ir į visus, ypač į tokį, kuris štai deda paketą po stalą, užsako stiklą alaus ir išeina. Išeina į išvietę ir vėl grįžta prie alaus. Įtariančios akys įtartinėja kitus.

Kadaise ramioj padangėj ūžia malūnsparniai, o gatvė sirenas paleidę lekia motociklai, šalnuoti policininkai, bala žino, kur, kodėl.

Pasklido žinia, kad kažkur pykši šūviai. Atentatas? Teroras? Niekas panašaus. Apsupo farmą. Sučiupo jauną kaubojų, besitreniruojantį pliaukštėti botagu, taip kaip televizijos herojai laukiniuose vakaruose.

— Sorry, mate.

Geriu džiną ir toniką. Bandau įsivaizduoti, kas vyksta Berida Manor "forte". Kam vaizduotis! Štai į smuklę įlekia masażistas Danielius paskubom išgerti alaus. Ant jo krūtinės kabo pasas su nuotrauka, saugumo prisegtas. Nespėjau paklausti, kas vyksta "forte", kurio būstinėj kabo mano paveikslai, o Danielių jau tempia atgal į "fortą" du "kunigaikštys" Fulton tarnai. Išgers dar ko gero stiklą kitą per daug, spustels stipriarankis latvis

"RUSIŠKAS STEBUKLAS"

Lietuvoje leidžiamas pogrindžio laikraštis "Aušra" Nr. 7 (47) atskleidžia dažnai praktikuojamą "rusišką stebuklą" užsienio turistams apgaudinėti:

Kadaise plačiai buvo reklamuojamas propagandinis filmas "Rusiškas stebuklas". Tačiau "rusiškų stebuklų" dažnai galima pamatyti ir be filmų.

1977.IV.13 toks "stebuklas" įvyko Kaune, "Saulėtekio" parduotuvės vitrine. Po pietų, maždaug apie 16 val. kauniečiai, praeidami pro šią vitriną, trynė akis, negalėdami patikėti prekių kainoms: jos buvo sumažėjusios dešimti kartų. Dvylika rublių kainavę bateliai dabar "kainavo" vieną rublį su kapeikomis, vaikiški bateliai — tik šešiasdešimt keturias kapekas, moteriškas rankinukas — vieną rublį su keliomis kapeikomis ir pan.

Deja, "stebuklas" truko neilgai. Po kurio laiko kainos vėl buvo senosios. Naujosios buvo skirtos ne tarybiniais pinigais, o užsieniečiams, kuriuos tuo metu dviem autobusais kaip tik privežė prie "Saulėtekio" parduotuvės.

Tai ne pirmas atvejis, kai parduotuvėse staiga "atpinga" prekės prieš pasirodant užsienio turistams. Periferijoje šitokų reiškinų yra buvę ir anksčiau. Jie skirti apgauti akis svečiams iš užsienio. Šitai apgaunami navišius patiklūs užsieniečiai. Jie kartais išsiveža labai gerą nuomonę apie tarybinį gyvenimą. Bet laimė, kad jų tarpe pasitaiko kritiškesni lankytojai, kurie nelinkę lengvabūdžiai patikėti "rusiškais stebuklais" ir susižavėti rūpestingai užmaskuotu ir užlaikuotu tarybinio gyvenimo paviršiumi.

savo pacientą ant masažo stalo kur nereikia, ir baigta.

Ne profesija, o pašaukimas esąs masażisto darbas. Sunkus darbas turi ir atpildo. Nei kunigui, nei žurnalistui ar psichiatrui pacientas neatveria taip greitai ir lengvai burnos, kaip gulėdamas ant masażisto stalo. Mums Danielius ryšininkas tarp "forto" Berida Manor ir Ye Royal karčiamos. Forteužtenkamai morkų, obuolių ir kitokių sulčių. Trūksta alaus.

Vos tik Danielius pasirodo Ye Royal smuklėje, tuoj apsupa jį gaudėnai, antraeiliai žurnalistai. Bet Danielius neskuba lengvai atidaryti burnos. Jis turi savą ambicijų. Viena iš jų buvo, bet nebėra: atgabenti minutei kitai Indijos tūza-ministeri pirmininką Desai į Aro sodybą. Nujausdamas, kad čia tikslai jo svajonė, tam visai ir nesiruošiau.

Pusė ambicijos geriau, negu nieko. Svečias su svita ne iš Indijos, bet iš Bengladesh. Vizitas trumpas, pokalbis gyvas. Norėtusi šnekėti daugiau, daugiau aprodyti, o Danielius spiria - laikas važiuoti.

Tamsaus veido svečias kviečia užsukti ir pas jį, sako, šnektelsim ilgiau.

— Koks adresas? - klausiu.

— Presidential Palace, Dacca.

□ □ □

Ta proga sužinojau, kad mano paveikslais M. Fulton papuošė p.p. Fraserių būstinę. Taip pat ministerio pirmininko būstinėje Canberroje jau seniai kabo mano didelis paveikslas, igytas dar Menzio laikais.

Leonas Urbonas

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.
17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

TEL. 724 5408 Veikia 24 valandas per parą.

KAS TIE DISIDENTAI?

Nors čia lankęsis lietuvis disidentas Tomas Venclova ir plačiai nupusakojo apie disidentinį sąjūdį Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje, bet tų žinių niekad nėra per daug. Štai pernai rusų rašytojas Jurijus Malcevas

— Chruščiovas 1963 m. savo drastiška kalba užbaigė „atolydžio“ laikotarpį. Tada Sovietų Sąjungoje prasidėjo naujoji disidencijos fazė. Kokios yra žymiausios jos apraiškos?

— Pasternakas savo knyga „Daktaras Živago“ pradėjo atolydžio laikotarpį. Antrąją fazę sudarė rašytojų Andriaus Sinjavskio ir Juliaus Danielio byla, kuri paskatino disidencijos sąjūdį.

— Taigi šis procesas turėjo lemiamos istorinės reikšmės?

— Taip! Po Chruščiovo kalbos, kuri paneigė liberalizacijos viltis, buvo pradėta kietai reaguoti ypač prieš rašytojus. Sinjavskis ir Danielis, kurie savilaidos spaudoje pasirašydavo Terz ir Arzak slapyvardžiais, buvo suimti, teisiami ir pasmerkti septynerių ir penkerių metų bausmei griežto režimo lageriuose.

— Kuo jie buvo kaltinami?

— Jie buvo kaltinami už savo veiklą spausdinimą užsienyje, siekimą marksizmo pozicijos revizijos, už vadinimą komunizmo „naująja religija“, už tvirtinimą, kad sovietinė valstybė negirdėtu žiaurumu varžo asmenybes, rašant nepalankius veikalus režimui ir kt.

— Kodėl šis procesas susilaukė tokio dėmesio?

— Tai buvo dar niekad negirdėtas įvykis. Dar prieš jam prasidedant, daugiau kaip 200 jaunuolių susirinko Puškino aikštėje, Maskvoje, demonstruoti prieš rašytojų suėmimą. Teismo metu per penkias dienas gausios grupės asmenų, o jų tarpe ir prof. Sacharovas, kolektyviai reiškė savo simpatijas kaltinamiesiems. Tai buvo pirmas žymesnis sovietų disidencijos pasireiškimas. Prieš tai niekas nebuvo teisiamas už rašytojinę veiklą. Kitas svarbus elementas, charakterizuojantis šį įvykį, buvo faktas, kad pirmą kartą viešame procese kaltinamieji atsakė prisipažinti kaltais. Priešingai — remdamiesi sovietine konstitucija, jie tvirtino turį teisę rašyti ir veikti pagal savo įsitikinimus.

— Kokių pasekmių susilaukė šis procesas realioje politikoje?

— Įvyko visiškas pozicijų pasikeitimas. Sovietų valdovai tikėjosi tuo procesu išpėti, pagraisinti ir išgausinti ne tik intelektualus, bet ir visus piliečius. Susilaukė gi visai priešingų rezultatų. Herojiška kaltinamųjų laikysena ir jų pasmerkimas iššaukė ne tik individualius bei kolektyvius protestus, bet ir pagimdė disidenciją, kaip ji šandieną suprantama ir tęsiama. Nuo to laiko disidentai pamiršo baimę bei svyravimą, suprato savo pareigą ir misiją eiti pirmyn, nežiūrint, kad jiems gresia kalėjimai, bepročių ligoninės, lageriai, tremtis, net ir pati mirtis. Nuo to momento pasklido „samizdatai“ dar niekad negirdėtu gausumu. Tvirtinama, kad Solženicino „Vėžio palata“ su-

kaip disidentas atsidūrė Vakaruose ir su juo pravedė pasikalbėjimą italų dienraštyje „Vita“, kuris buvo paskelbtas ir Kanados „Tėviškės Žiburiuose“, kuri čia paduodame ir mūsų skaitytojams. Red.

silaukė didesnio tiražo savilaidos būdu, negu jos vertimai Vakarų kraštuose. Be to, pirmieji „samizdatai“, turėję tik literatūrinį charakterį, po šio teismo ėmė kelti politinius, ekonominius ir socialinius klausimus.

— Kaip reiškiasi disidentai šiuo metu Sovietų Sąjungoje?

— Dėl daugelio motyvų sunku tiksliai nusakyti. Pirmiausia tenka konstatuoti faktą, kad užsienis apie disidentų sąjūdžio reiškimą Sovietų Sąjungoje patiria tik po to, kai išaiškinami ir suimami jų vadai. Turėdamas galvoje slaptumo būtinumą, disidentų sąjūdis negali žinoti tikro savo šalininkų skaičiaus. Atrodo, kad nemažai jų grupių nustoja egzistuoti, kai jų vadai suimami ar ištremiami, bet tikrumoje, kaip tai buvo su socialine rusų krikščionių lyga, išlieka nemažai sekėjų, kurie slaptaitebevykdo savo programą ir ją skleidžia kitų tarpe. Kiti disidentų sąjūdžiai tenkinasi tik savo programos skelbimu, visai nesirūpindami sekėjų skaičiumi. Tačiau negalima abejoti, kad Sovietų Sąjungoje jau yra svari opozicija ir didelė disidentų aktyvi opozicija reiškiasi įvai-

riose sovietų respublikose, kaip Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje, Armėnijoje, Moldavijoje ir kitur.

— Ar pastebima ir kairiųjų, t.y. marksistų, socialistų ar komunistų opozicija?

— Sovietų Sąjungoje nėra tikros kairiųjų opozicijos. Komunistų partijoje pastebima tik maksimalinė tendencija, atstovaujama stalininkų. Visi disidentai apamai yra dešinieji. Taip vadinamoji fašistų-nacionalistų grupė neturi nieko bendro su tradiciniu fašizmu.

— Kas pasakytina apie žmogaus teisių gynimo sąjūdį?

— Tai visai skirtingas sąjūdis, ir todėl norėjau paskiausiai apie jį kalbėti. Jis skiriasi nuo kitų disidentų sąjūdžių, nes yra ne slaptas, o galima sakyti, legalus. Jo promotorius yra prof. Sacharovas. Jo tikslai yra politiniai — siekia įgyvendinti Sovietų Sąjungoje teisę ir veikia sovietinių įstatymų ribose. Jis tiesiogiai ar netiesiogiai jungia

visus kitus disidentų sąjūdžius ir pirmą kartą Sovietų Sąjungos istorijoje kritiškai nagrinėja sovietų teismų administracijos praktiką bei teoriją. Lygiagrečiai susidarė atskira grupė, siekianti kontroliuoti Helsinkio susitarimų įgyvendinimą Sovietų Sąjungoje. Šis sąjūdis buvo įsteigtas 1976 m. gegužės mėnesį Maskvoje. Iš 12-kos jo steigėjų didesnė pusė jau neteko laisvės. Specialioje priežiūroje yra generolas Grigorenka. Suimti yra sąjūdžio pirmininkas Jūris Orlovas, Aleksandras Ginzburgas, Anatolijus Ščaransky, Mykolas Rudenka, Aleksas Tichy ir Anatolijus Marcenka, deportuotas į Sibirą.

Taip Helsinkio susitarimų šviesoje sovietai pagerbia žmogaus teises, besirengdami Belgardo konferencijai, — pareiškė sovietų rašytojas Jurijus Malcevas, baigdamas pasikalbėjimą su „Vita“ dienraščio korespondentu Nino Guglielmi.

Sulietuvino

mons. Kl. Razminas

Britų išdavystė

SAJUNGININKŲ DARBAI VIEŠUMON

Kaskart vis daugiau atskleidžiama pereito karo paslapčių, kas buvo draudžiama skelbti neparašius atitinkamam skaičiui metų. Štai neseniai Anglijoje iškelta viešumon britų politikos padariniai, kaip karui baigiantis Sovietų Sąjungai buvo prievarta perduota masės rusų pabėgėlių, buvusių belaisvių, kurie visomis priemonėmis priešinosi prievarti-

niam grąžinimui į Stalino rankas. Odesos uoste britų laivai atvežė ir perdavė sovietinei mirčiai tūkstančius žmonių, netgi baltųjų rusų, kurie buvo emigrantai ir niekad nebuvę sovietų piliečiais. Tas paaiškėjo kaip tik dabar iš atskleistų dokumentų, kurie buvo trisdešimčiai metų užšaldyti. Daugelis prievarta grąžintų žudėsi, tačiau vardan gerų santykių su Sovietų Sąjunga britai visą tą prievartavimą pateisino, nežiūrint to, kad žinojo, jog tas masės žmonių siūnčia mirčiai.

Į Antrojo pasaulinio karo pabaigą Vakarų Europoje buvo pasklidę keli milijonai rusų, kaip karo belaisviai, išvežtieji prievartos darbams, kariai, perėję į alijantų pusę, tūkstančiai kaukazičių, pasitraukusių su besitraukiančia vokiečių kariuomene. Stalinas reikalavo jų visų. Pagal Jaltos sutartį jie visi turėjo būti bet koku būdu perduoti sovietams. Prieš tokį nežmoniškumą atsirado protestų ir iš aukštų britų pareigūnų, bet to meto britų užsienių reikalų ministeris Edenas pareiškė, kad mes negalime pasiduoti sentimentams. „Mes galvojame, kad visi sovietų piliečiai turi būti grąžinti, netgi prievarta, jeigu būtų reikalas“ taip įrašyta 1945 m. Kalėdų antros dienos protokole.

Britai žinojo, kad repatriantai siunčiami į mirtį arba koncentracijos stovyklas. Tą patį patvirtino ir Solženicinas savo dokumentinėje knygoje „Gulago archipelagas“.

Tuo reikalu platų raportąžą paskelbė The Sydney Morning Herald per savo korespondentą T.S. Monks iš Londono šių metų vasario 25 d. laidoje. Tokį britų aktą minėtas korespondentas pavadino britų gėda. Tas ir atskleidžia ko verti visokie žmogaus teisių principai arba kilnios žmoniškumo deklaracijos, kada skersai kelio atsistoja politiniai apskaičiavimai.

Pažangos keliais

Dažnai mes pakalbame apie pažangų skonį, kad laikas jau užmiršti Vaižgantą, Maironį, kad tokias keistenybes, kaip kad klumpės, rėti, turėjom į archyvą jau seniai padėti.

Tik vieną tą senieną teks modernizuoti, nes nuo senų senovės mėgstame dainuoti. Bet žodžių mes negalim iš dainos išimti, todėl ir iškeliau aš šitokią čia mintį, (Melodijų neliesiu, kaip kas moka, gali, vien sakinius bei žodžius... Duokite paišelį!)

Štai, kankles pakeičiau tuoj į gitarą. Gal kiek sunkiau, kai „ruošiasi į karą“. Militarizmas šiuo metu visai jau ne į madą, dainuot turėsim — „į taikos brigadą“. Prisimenat, mergelė šieno grėbti ėjo — „po supermarketą asmuo tad vaikštinėjo“. Ir vargšas piemenėlis, kuris ganė bandą, įstojo jau į futbolo komandą. „Barzdotas ilgaplaukis milkbare sėdėjo“ bus vietoje — „bernelis šalia šaltinėlio“. Pagirdė juodbėrėlį? Kas gi to nežino, kad automašinėlei reik įpilt benzino.

Margasis sakalėlis taip pavirs į džeta. Stulpai aukšti (elektros) — į berželio vietą. O jeigu vilkas staugia, ar šuneliai loja, tai pop (naujausia) grupė vėl jau gastroliuoja. Kur buvo samanota ta bakūžė mano, statysim mūrinuką (įtakoj ispanų). Kada, išaušus rytui, ims gaidžiai giedoti — „transistorius (už sienos) kliudo man miegoti.“ Minėdavom žolynus: dievmedį ir mėtą, dabar — marijuaną vien tik numylėtą. Pasaulyje, kaip žinot, viskas keičias, mainos. Kodėl tad atsilikti turi mūsų dainos?

Julija

Hydro—Jet

Kilimų valymo specialistas. Naudojamas vėliausias, gilus vandens garų ir vakumo metodas. Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti po 4 v. vakaro (046) 669230, arba rašyti P.O. Box 74 Camden N.S.W. 2570.

Pabaltiečių Jaunimo seminaras Sydnejuje

Kovo 18 dieną, šeštadienį, 2 val. p.p. ruošiamas pabaltiečių - lietuvių, latvių ir estų - jaunimo SEMINARAS, kuris įvyksta Sydnejaus Lietuvių Klube. Pastebėtina tai, kad pabaltiečių akademinio jaunimo seminarai yra reikšmingi tuo, jog juos rengia ir praveda pats jaunimas. Svarbiausia, kad seminaruose svarstomos ir diskutuojamos aktualios problemos, kurios gali gyvai sudominti ne tik jaunimą, bet ir vyresnius. Toliau seka paskaitų bei referatų temos ir skaitytojų pavardės.

1. The formation of the Latvian and Estonian states during the first World War and the Russian revolution. — Mr. Terry Kass

2. Computing in the USSR — Mr. Rimas Skeivys.

3. Cultural persecution of the Lithuanian nation in the post Krushchev period — Mr. Vytautas Juška.

4. How do you plead: guilty or not guilty? Contacts with the Baltic states (a libertarian viewpoint) — Mr. Andris Kariks.

5. How second generation Estonians have adapted in Australia? — Miss Ena Nomme.

6. Is the Latvian state a viable proposition? — Mr. Maris Bruzulis.

Beje, 3 pabaltiečių jaunimo seminarai buvo suruošti Adelaidėje, vienas Melbourne, o šis - iš eilės V-sis - daromas Sydnejuje. Seminaras, atrodo, žada būti įdomus, gerai paruoštas ir gausus. Paskaitos užsitęs tarp 20-30 min., plius - 15 min. diskusijoms. Po dviejų paskaitų bus trumpa (15 min.) pertraukėlė. Įėjimo mokestis 2 doleriai. Seminaro dalyviai bus pavašinti užkandžiais ir vynu. Rengėjai kviečia ir jaunimą, ir senimą gausiai dalyvauti! Po paskaitų - linksma vakaris klube. V. Jagaudis

Pranešimai

CANBERRA

Pranešame, kad Canberros liet. B-nės visuotiname metiniame susirinkime vasario 19 d. naujai išrinktą B-nės Valdybą sudaro: G. Kaminskas - pirmininkas, J. Lizdenis - vicepirmininkas, F. Borumas - sekretorius, L. Budzinauskas - kasininkas ir E. Laurinonis - narys kultūros reikalams.

Revizijos komisija: L. Venslovas, S. Ratas, K. Keraitis.

**

Vasario 22 Canberroje lankėsi garbingi svečiai iš Š. Amerikos: poetas Bernardas Brazdžionis ir p.p. J. Kojelis su žmona. Svečiai tos dienos vakare buvo priimti Lietuvių Klube, kur poetas Brazdžionis paskaitė iš savo poezijos ir p. J. Kojelis trumpai apšvietė apie išeivijos politinę padėtį bei veiklą J.A. Valstybėse.

Po oficialiosios dalies ir trumpu vaišių bei pašnekėsių, svečiai buvo išlydėti tolimesnei jų kelionei.

C.L.B. Valdyba

SKAUTININKŲ SUEIGA

Kovo 11-13 d.d. per Labour Day ilgąjį savaitgalį Melbourne lietuviai skautai vyksta į p.p. Pocių ūkį trijų dienų iškilai. Kovo 11 d. autobusas išvyksta nuo Liet. Namų 9 val. ryto. Sekmadienį po pietų atvyks kun. P. Dauknyš ir atlaikys pamaldas.

To paties sekmadienio vakare stovykloje šaukiamas visų skautininkų ir skautininkių sueiga. Prašome atvykti ir drauge su visais skautais praleisti savaitgalį. Skautininkai su šeimomis galės sudaryti atskirą pastovyklę, nes ūkyje užteks vietos visiems.

Norį važiuoti autobusu prašomi susitarti su tuntininku, tačiau skau-

ISIDĖMĖKITE

IR PASKUBĖKITE!

Kovo 12 d., sekmadienį, Sydnejaus Lietuvių Klube vėl įvyksta populiariusis

Vėžių vakaras

Įėjimas tik su bilietais, kuriuos būtina įsigyti iš anksto. Šalia vėžių - šampanas ir vienkartinė programa: scenoje pasaulinė T.V. žvaigždė - baritonas DENNIS WALTER, daugeliui žinomas iš T.V. programų ir jo gausių plokštelių.

tininkams patartina vykti savomis priemonėmis. Maistui pasirūpina kiekvienas atskirai.

Ramovės Seniūnas

PRANEŠIMAS

L.K.V.S. "Ramovės" Sydnejaus Skyrius kovo 11 d. rengia iešmynę - gegužinę A. Hofsteter sodyboje, 42 Birdwood Rd., Georges Hall. Pradžią 2 val.

Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti. Bus įdomi programa, turtinga loterija.

Skyriaus Valdyba

DĖMESIO ŠIAULIEČIAI

Sąryšy su Pasaulio Lietuvių Die-nomis Toronte, birželio 28- liepos 4 1978, šiauliečių Sambūris Kanadoje (Toronto) praneša, jog ruošiasi sutikti atvykstančius šiauliečius savo informacija. Atsiliepus didesniai skaičiui atvykstančių, būtų organizuojama bendra sueiga.

Prašome neatidėliojant kreiptis pas Dr. W.S. Mastis, 240 Durie St., Apt. 203, Toronto, Ont. M6S. 3G1, Canada.

PRANEŠIMAS

Neseniai Amerikoje mirusio prof. Dr. Vlado Juodeikos veikalas "Didžioji iliuzija" jau baigiamas išleisti. Pirmasis to veikalo tomas jau pasiekė Australiją ir gaunamas pas Aleksandrą Dantą, 66 Cross St., Guildford, N.S.W. Antrasis tomas tebespausdinamas. Abiejų tomų kaina - 30 dol.

Veikale kritiškai svarstoma komunizmo teorija ir praktika. Dr. V. Juodeika dar Lietuvoje buvo ekonomikos profesorius ir tuos pačius mokslus dėstė Kalifornijos universitete.

ŽIDINIO NARIAMS

Pranešu, kad metinė S.S. Židinio sueiga įvyks kovo 12 d., 3 val. Sydnejaus Lietuvių Klubo patalpose, Bankstowne.

Sueigos progamoje numatyta: VI T.S. mecenatams (nedalyvavusiems VI T.S.) padėkos žymenių įteikimas,

2. Pranešimas apie VI T.S.
3. Užjūrio svečių Sydnejuje sutikimo filmo rodymas.
4. Židinio vadovybės rinkimai.

Tėvūnas

A.L. FONDO PREMIJOS

A.L. Fondo skirtoji \$ 75 dolerių premija Tėviškės Aidų jauniesiems

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708-1414

ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS ŠOKIAI GROJANT
GOLDEN TRIO KAPELAI

Kovo 12 d., sekmadienį
VĖŽIŲ VAKARAS
programoje baritonas DENIS
WALTER

Sydnejaus Liet. Klubo bibliotekoje gauta pardavimui naujų plokštelių, knygų, didelis pasirinkimas vaikams knygelių, pašto ženklai, medaliai ir kt.

Biblioteka atidara: trečiadieniais 4-6 val., sekmadieniais 1.30-4 val.

Sydnejaus Liet. Klube perkant didesniais kiekiais duodama 10% nuolaidos už spiritinius gėrimus ir 5% už alų. Pasinaudokite lengvatomis.

Primename, kad šeštadienį šokių vakarais visi turi dėvėti klubo taisyklėse nurodytą aprangą.

KLUBAS ATVIRAS:

pirm.-treč. 4-10 val., ketv. 4-11 val.,
penkt. 4-12 val., ššt. 2-1 val., sekm.
12.30 - 11 val.

- * Antradieniais stalo tenisas
- * Trečiadieniais šachmatai
- * Ketvirtadieniais dvigubi jackpotai

ŠOKIAI grojant "Golden Trio" kapelai:
šeštadieniais 8-12 val. vak.
sekmadieniais 6-10 val. vak.

VALGYKLA veikia: pirmadieniais -
penktadieniais 6-9 val.v., ššt. 6-10
val., sekmadieniais 1-9 val. vak.

INFORMACIJA

Pranešame visoms organizacijoms bei "Tėviškės Aidų" skaitytojams, kad dabartinę Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdybą atstovauja šie valdybos igaliojiniai:

SYDNEY: A. Vinevičius. Jaunimo reikalams E. Badauskienė.

ADELAIDE: Pr. Pusdešris. Jaunimo reikalams E. Varnienė.

HOBART: A. Kantvilas.

GEELONG: V. Stuikevičius.

LATROBE VALLEY: V. Kože-niauskienė.

Visose kitose vietovėse valdybą atstovauja vietiniai lietuviai kunigai.

A.L.K. Federacijos Valdyba

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN
WEEKLY "OUR HAVEN"

Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija:
I. Jonaitis, A. Reisgys.

Redakcijos adresas: 13 Percy St.,
Bankstown, N.S.W. 2200;
Tel. 709 8395

Administracijos adresas:
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200
Administracijos Tel. 649 9062

Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20.00
Užsienyje paprastu paštu \$ 24.00
Oro paštu į N. Zelandiją \$ 35.00
Oro paštu kitur \$ 50.00
Atskiro Nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Rotor Press Pty. Ltd.

PAIEŠKOJIMAS

Prašo atsilipti į "Mūsų Pastogės" redakciją jei kas pažino Antaną Ciničiauską. Jis atvyko į Australiją 1948 ar 1949 metais ir mirė 1960 metais Melbourne.

Vokietijoje jis parašė knygą "Mirties Kolona", kurią išleido 1947 metais "Draugas" Chicagoje. Knygoje jis kaip autorius pasivadino Antanas Tolis. Įžangą knygai parašė Jurgis Savaitis.